

Велелепно здање Версаја, једна од најпознатијих краљевских резиденција у свету, најпривлачнији је споменик и најпостојанији симбол француског културног и националног престижа. Французи су с разлогом поносни, али и врло осетљиви на све што се доводи у везу са раскошним дворцем Луја XIV (1638–1715). Тако је и са недавним догађајем који је од првобитне уметничке провокације прерастао у прворазредни културни скандал.

О чему је, заправо, реч? У чаробне одаје с ремек-делима класицизма и предивне вртове Версаја бануо је Џеф Кунс у намери да постави своју необичну изложбу. Испред бившег брокера са берзе у Волстриту ишао је глас да је најбоље плаћени живи уметник у свету, чије је једно дело на Сотбијевој аукцији продато за фантастичних 23,6 милиона долара.

Изван простора предвиђеног за излагање у дворцу он је нахрупио са тривијалним предметима-експонатима. На постоље усред Салона изобиља посађен је челични трбуљаста зека. „Пинк Пантер“ је смештен у Салон мира. Са плафона Марсовог салона клати се џиновски рак од црвеног алуминијума. Ту су и плави месец од полираног челика, ружичасти пас на надувавање...

Савремени човек празне егзистенције и утрнуле савести осуђен је на најгору могућу казну: на живот без смисла и смрт без наде. Одвојен од иконе Исуса Христа он је ободрен да надувава пластичног, ружичастог пса, док се клања џиновском раку од алуминијума. Од несигурног, подозривог и уплашеног створа очекује се да у модерним обредима учествује насмејан, пун елана и ентузијазма. У противном, он се излаже опасности да га шарлатани и дилетанти дисквалификују као назадњака и мрачњака, шовинисту који крши људска права и користи се језиком мржње. Затуцаност и непознавање поетичких и естетских начела модерне уметности пришивају му се тек као украс на широко скројеном шињелу евроскептика.

Ипак, међу Французима још нису замрли сви гласови самопоштовања и националног

достојанства. „Носите ви то у Холивуд и Дизниленд!“ поручују на протестним демонстрацијама из Удружења за одбрану баштине Версаја. „Не вређајте и не скрнавите оно што је најсветије у нашем националном идентитету!“ апелује Национални савез писаца Француске. [1](#) А директни потомак Луја XIV, принц Шарл-Емануел од Бурбон Парме поднео је и званичну тужбу у којој тражи да се обустави ово „порнографско скрнављење без преседана“.

[2](#)

I

Чувајући успомену на свог много познатијег претка Луја XIV, принц Шарл-Емануел настоји истовремено да код својих сународника пробуди сећање на славно доба француског монархистичког, државног, националног, политичког, територијалног, војног, културног, уметничког и језичког узлета. На дела непролазних уметничких вредности и незаобилазне стваралачке личности попут Молијера, Расина, Лафонтена, Лебрин, Лила, Ригоа, Ленотра, Перола, Мансара, Купрена...

Многе од њих Луј XIV је лично и несебично помагао као што је и Француску академију ставио под свој патронат и постао њен дарезљиви заштитник. Наложито је изградњу колосалног Дома инвалида, те поправку и доградњу Лувра. Волтер је седамдесет две године владавине Луја XIV с правом назвао Великим веком и добом које ће се вечно памтити. И није се у тој оцени преварио. Луја XIV добро су запамтили присталице и поштоваоци, али и бројни, моћни и опасни противници којима се и преко гроба замерио, радећи у интересу круне и француске нације. Јавну службу одобравао је само хришћанско-католичкој вери, уз знатна ограничења папског утицаја. Папи није допуштао да без краљевог одобрења шаље легате у Француску. Без дозволе Луја XIV бискупи нису могли да напуштају Француску. Лично је одобравао црквене законе, који су се без његове сагласности сматрали неважним и ништавним у Француској.

Државничка мудрост и национална одговорност налагали су Лују XIV да знатно ограничи папски утицај у Француској. На то га је подстицало и опомињало горко искуство „Вартоломејске ноћи“ из 1572. Римокатоличка црква покушала је тада да у једном налету физички ликвидира све присталице Лутеровог учења. У вартоломејском масакру, за само месец дана, у најстрашнијим мукама, побијено је шездесет хиљада протестаната. Њихов укупан број у тадашњој Француској није прелазео седамдесет пет хиљада.

Протестантским свештеницима Луј XIV оставио је могућност да пређу на католичанство, или да напусте Француску. Едиктом из 1685. протерао је Јевреје из француских колонија. Као узор просвећеног апсолутисте Луј XIV је иза себе оставио централизовану, снажну, стабилну и уређену државу у којој све до Француске револуције, безмало цео један век, није било грађанских ратова. Од тад се, међутим, све из корена променило. Европа дуже од два века, додуше уз честа и погибелна саплитања, корача испод широко развијене заставе Француске револуције. Сада, када се са бриселске осматрачнице чини да је на самом циљу, Војни музеј у Паризу остаје без Збирке о Солунском фронту. Из њега се избацују документи и склањају докази о херојском подвигу и француске и српске војске у сламању Сила Осовине.

Истовремено, у Аполонов салон у Версају журно се уноси мермерни аутопортрет бившег мужа Ћићолине, италијанске порно-диве мађарског порекла. У врт славног дворца, као у падалиште накарадног метеора, улеће бизарна скаламерија бикефалне животиње, за коју се каже да је пола коњ у галопу, пола диносаурус.

Естетски појам кича има своје егзистенцијалне корене и практичне циљеве. Заогрнут ружичастим плаштом он најчешће разнежује, отупљује и опчињава пуну гомилу. У узвишеним приликама и на заштићеним локалитетима попут Версаја привидна безазленост кича задобија субверзивну и разарајућу снагу. Поприма значење отвореног изругивања, скрнављења, светогрђа, па и беспримерне освете и увреде.

II

Нерадо помињано поглавље из историје Француске револуције отвара се тзв. лионском заупокојеном литургијом. На сцену у другом главном граду Француске нагрнула је руља букача. Уз грају и псовке она вуче опљачкане иконе, путире и црквене одежде. За њом се лењо вуче један магарац са стргнутом владичанском митром заденутом за уши. За његов реп привезани су Распеће и Библија.

Разуларена светина зауставља се на лионском тргу на коме је подигнут импровизовани олтар од пољског шибља и зеленила. Нашло се ту и неколико маслинових гранчица и голуб који је, наводно, у затворској ћелији правио друштво неправедно осуђеном другу-револуционару. На „олтар“ постављају попрсје и урну смакнутог друга и клањају се као пред новим светитељем. А онда се Жозеф Фуше, некадашњи католички свештеноучитељ, заклиње да ће осветити мучеништво свог друга. Да ће му крв

аристократа послужити уместо тамјана.

Крв уместо тамјана! Ово је већ права објава доласка Антихриста и почетак једног од најкрвавијих чинова у историји Француске револуције. Уз Фушеа „чинодејствује“ његов помоћник, неостварени глумац Коло д`Ербоа, својевремено извиждан у лионском позоришту. Каква прилика за крваву освету на историјској позорници стварног живота у Лиону!?

Следи формирање преког револуционарног суда. У рано јутро 4. децембра 1793. из тамнице се изводи шездесет младих људи и води под гиљотину. Машина за убијање, међутим, ради споро. Зато се на брзину копају два напоредна рова изван града. Немоћни људи постављају се на десет корака испред топовских грла. Први плотун не успева да покоси све. На оне којима је откинута само рука или нога кидише коњица са исуканим сабљама и упереним пиштољима. Пре затрпавања убице са још топлех лешева скидају одела, накит и вредније предмете.

За то време Фуше, главни лионски целат, попуњава нове спискове за ликвидацију. Како и затрпавање лешева представља губитак драгоценог времена, потоњи министар полиције нове „бунтовнике“ постројава пред пушчане цеви на обали Роне. Лешеви плове до њеног ушћа, до Тулона.

И тако до запрепашћујућег броја од две хиљаде! Истовремено са масовним ликвидацијама одвија се систематско разарање градских четврти и безобзирна пљачка скупочених предмета, тканина и хране. У ваздух лете најлепше грађевине Беркура, чувене зграде започете за време Луја XIV, довршене под гласовитим Мансаровим учеником. Жестина рушитељске освете пропорционална је уметничкој лепоти здања. Гласови о лионском масакру једва се пробијају до Скупштине у Паризу, и уз грозничаво позивање на Бога, моле за спас. Вапај стиже и до Робеспјерових ушију, али и до његове свести и савести.

III

„Кажи нам ко те је овластио да народу објављујеш како Бог не постоји!“ грми са говорнице Конвента Робеспјер. „Какве користи видиш у томе што ћеш уверити човека

да његову судбину одређује слепа сила која удара сасвим случајно, час по врлини, час по пороку, и да његова душа није ништа друго него слабашан дах који се гаси на рубу гроба!“ [3](#)

Овим прекорним речима позива апостол Револуције на одговорност лионског целата, проповедника Антихриста. То је онај чувени, најлепши и најполетнији Робеспјеров говор од 6. маја 1794. у којем је позвао све интелектуалце Републике „да признају постојање једног највишег бића и бесмртност као силу која управља свемиром“. [4](#)

Робеспјер или Фуше? Непоткупљиви заточеник врлине, или ненадмашни дволичњак, злочинац и преварант? Конвент, као некада римски Пилат, нуди представницима француског народа да се одлуче између Христа и Барабе. Они бирају Барабу! Уместо заслужене казне за злодела и заверу Фуше бива награђен најмоћнијим положајем. Бирају га за првог човека јакобинског клуба! Од тог момента из Француске и из западне Европе, као својевремено из Гадаре, започиње још свирепији прогон Христа.

Робеспјер креће на трагични пут Луја XVI, који је 21. јануара 1793. осуђен на гиљотину и погубљен. Улицом Сент-Оноре сада климају кола која возе Робеспјера у правцу гиљотине на Тргу Републике. Ка губилишту на коме су већ страдали Дантон, Демулен и друге, безбројне жртве.

Радознала и усхићена руља навире са свих страна и обесно кличе, претварајући још једно погубљење у пучку свечаност. Десети је термидор 1794. Часовник Француске револуције откуцава поноћ. Крупни банкари, који су пред Робеспјером и Сен Жистом бежали као ђаво од крста, сада хитро излазе из својих мишјих рупа и задовољно трљају руке. Засврбели су прсти трговцима, шпекулантима, рентијерима Револуције и преварантима свих боја.

IV

Робеспјер је са собом у гроб понео и многе тајне Француске револуције. Међутим, и до данас неумољивом проницљивошћу одзвањају његове речи оптужбе за злодела и за заверу. Због чега је Фушеа, распопа и другог по богатству човека у Француској, сматрао за вођу завере која мора бити уништена? И да ли је овај „вођа завере“, чији је

велелепни летњиковац у Феријеру касније постао резиденција Ротшилдових, имао своје вође? Званична историографија се узгредно, или с омаловажавањем, односи према запањујућим открићима баварске владе из 1785. А управо та открића употпуњују Робеспјерове недоречене оптужбе.

Пресрећући Ланцеа, једног завереника-инструктора, на путу од Франкфурта према јакобинским клубовима у Француској, Баварци изненада долазе у посед важних података о реду Илумината и њиховим плановима за свргавање француске, али и осталих европских влада. [5](#) Немци, дакле, откривају планове за побуне и подизање револуција. О томе обавештавају суседне и друге европске владе. Проваљују у штаб овог опасног реда – секте, на чијем се челу налазио Адам Вајсхаупт, некадашњи језуитски свештеник и професор канонског права у Инголштату. Забрањују јој постојање и деловање на немачкој територији. Вајсхаупт бежи пред полицијом, а његов главни финансијер Мајер Амшел Ротшилд остаје нетакнут и у прилици да са својим потомством битно утиче на економску и политичку будућност Европе.

Од тада па до најскоријих дана сви трагови револуционарних подухвата, побуна, свргнућа и пучева воде до врата најкрупнијих међународних банкара.

Из Британског музеја тек недавно су повучена два чека на име Карла Маркса које је потписао Натан Ротшилд. Финансирање Октобарске револуције представља посебно историјско поглавље, али се са данашње дистанце чини скоро невероватним да је редове који следе у листу Илустрејтид сандеј хералд (Illustrated Sunday Herald) од 8. фебруара 1920. написао нико други до Винстон Черчил, потоњи премијер Велике Британије:

„Још од времена Спартака (Адама) Вајсхаупта до Карла Маркса и доба Троцког, Беле Куна, Розе Луксембург и Еме Голдман ова светска завера стално се ширила. Она је одиграла јасно препознатљиву улогу у Француској револуцији. Она је била извор сваког субверзивног покрета током 19. века; и сада је најзад ова дружина изузетних личности из подземља европских и америчких градова ухватила руски народ за гушу и практично постала неоспорни господар ове огромне империје.“

Историчари тзв. леве оријентације систематски потискују и занемарују још једно изузетно важно поглавље Француске револуције. А како и не би кад и летимична анализа лионског „Упутства“ из 1793. доводи у питање ауторско првенство њиховог идола Карла Маркса.

Потписник првог чисто комунистичког манифеста није Маркс, већ Жозеф Фуше, који је за кратко време прешао животни пут од сиромашног свештеника-учитеља до вишемилионског богаташа и војводе од Отранта. Који је „великодушно“ допустио свом лионском асистенту Коло д`Ербоа да и он стави свој аутограм испод ове лионске „Инструкције“.

Прави сочинитељ овог документа од прворазредног историјског значаја, међутим, сем баварској влади и малобројним неустрашивим истраживачима, дуго је остао непознат. Био је то Адам Вајсхаупт, незаменљиви Луциферов апостол и ненадмашни конвертит. Рођен је као Јеврејин, покристио се у католика и на крају преобратио у врхунског стручњака магије и окултизма. Ред Илумината основао је 1. маја 1776.

Фуше само потписује оно што је изашло из главе Вајсхаупта. А Маркс, као сенка сенке, по наруџбини тзв. Лиге за правду, у Немачкој преименованих Илумината, прилагођава овај спис и демагошки га насловљава Комунистичким манифестом. Тако и Фушеу и Марксу остаје само бедна улога пуких извођача радова којима је главни пројектант Адам Вајсхаупт, с конспиративним именом Спартак, а главни инвеститор Ротшилд.

Злогласно лионско „Упутство“ из 1793. почиње богохулним и ратничким покличем да је све допуштено ономе који ради у духу Револуције. Ако нема Бога, записује Достојевски, све је допуштено. Ни Робеспјер ни Дантон нису се усуђивали да објаве рат цркви и приватној својини, најмоћнијим силама које су Француску држале на окупу. То чини Адам Вајсхаупт кроз уста Жозефа Фушеа, поручујући Французима да су били робови црквеног сујеверја. (Маркс је ову синтагму преформулисао у опијум за народ.) Да сем грађанске слободе не смеју имати други култ. (Маркс ће то назвати изградњом класне пролетерске свести.)

Трећи став лионског „Упутства“ представља отворени позив на укидање приватне својине и на контрибуцију (тј. плачку) од оних грађана који имају сувишак (le superflu). Маркс је то преформулисао у потребу за ускраћивањем класи капиталиста вишка друштвеног производа, који је она за себе себично приграбила.

VI

Под високо издигнутим барјаком Француске револуције отпочело је ново и свеобухватно протеривање Исуса Христа Назарећанина из западне Европе и обезличавање свих нација. Иза парола и звучних фраза о слободи, једнакости и братству кренуло се са устоличавањем човека у центар космоса. Са свим његовим људским правима, неограниченим слободама и занемареним обавезама. Да у изругивању Творцу и Сведржитељу не изостане лакрдијашки тон, потрудила се накнадна „научна истина“ о човековом мајмунском пореклу.

Ако нема Бога, опомиње писац Злих духова, све је допуштено. Па зашто онда не би било допуштено генералу Бертијеу да 1798. једноставно прошета до Ватикана, да ухапси папу Пија VI, свргне га с престола и протера у изгнанство, у коме ће и скончати?! Да тим чином и практично оконча диктаторску владавину папства.

Французима су, ионако, одавно дозлогрдили фанатична репресија Римокатоличке цркве, потискивање Светог писма и озваничење папске непогрешивости. То их је неминовно гурало у одбацивање хришћанства. Ако је у одсуству Бога све заиста допуштено, ко би други до хир самог Антихриста послао једног поручника са Корзике, онижег раста и гигантске воље за моћ, да, уз помоћ Фушеа, 18. бримера изврши државни удар и постане први конзул Републике?! Да војнички порази и под ноге баци читаву западну Европу. Да као бедне фигуре уклања или поштеђује европске краљеве. Да прихвати руку кћерке аустријског цара. Да крунише своју рођену браћу. Да се и сам прогласи за цара?!

И кад све то посвршава по западној Европи, са дотад небројеном војском, кренуће он на Русију, духовну наследницу Византије, и покушаће да освоји и разори једину преосталу тврђаву хришћанства и вере православне у Европи.

У спаљеној Москви горопадни замах Антихриста бива заустављен. Панично бежећи из Русије, Наполеон, на снегу и леду, оставља главнину своје побијене и смрзнуте армије. Правац његовог неумитног повлачења и пораза води га, преко Лајпцига и Дрездена, само накратко до Париза, а онда до коначног одредишта слома и пада, до Ватерлоа. До једног блатњавог брежуљка у близини Брисела.

И док Велингтон тек полази у завршну операцију против разбијене и потучене Наполеонове војске, дотле највећи победник из ове битке већ седи на Лондонској берзи, и вешто одглумљеном утученошћу због наводног пораза изазива панику и вртоглави пад енглеских акција. По претходном договору са својим брокерима све их купује по багателним ценама.

По доласку званичног гласника владе, који доноси тачну вест о победи Енглеза, вредност акција, које су сада у поседу Ротшилда, нагло расте. Ослоњен на своју поуздану шпијунску мрежу, преваром и манипулацијом, Ротшилд оснажује финансијску династију и овоземаљско царство моћи. Истовремено, показује генералима да витештво, храброст и јунаштво, у поређењу са банкарском вештином лагања и лукавством, представљају само пролазни дим и ништавну прашину. Те да светом не владају ни војсковође, ни генерали, већ владари из сенке, који политичаре, индустријалце, медијске уреднике, научнике, уметнике и забављаче, као у луткарском позоришту, производе, држе, померају, премештају, уздижу и обарају, најчвршћим интересним концима – новцем.

А по потреби уценом. Тек у изузетним ситуацијама посеже се за наруџбинама физичких ликвидација свих оних који би се дрзнули да им на било који начин угрозе профит.

VII

Капије монументалног Лувра први пут су отворене за широке народне масе 8. новембра 1793. Дакле, за време Француске револуције и у години у којој је погубљен француски краљевски пар. Од тада је стара резиденција француских краљева, подигнута у центру Париза, на обали Сене, угостила небројене посетиоце.

Лувр, чија је изградња почела још 1204. доживео је разне измене, прераде и дограђивања. Трајни жиг, међутим, утиснуо му је амерички архитекта Пеи, по наруџбини некадашњег председника Републике Митерана, пројектујући нови улаз у музеј и дајући му више него речит назив: Пирамида. Музејска колекција Лувра једна је од најбогатијих у свету. Она броји преко шездесет пет хиљада уметничких дела, сврстаних у шест одељака.

Од маја до јула прошле године Лувр је био домаћин једне необичне поставке Белгијанца Јана Фабра. У тридесет девет сала, посвећених мајсторима Северне школе сликарства попут Ван Ајка, Рубенса, Вернера, Боша, уселиле су се огромне, бизарне скулптуре-предмети, најчешће израђени од пластике јарких боја.

А све на тему метаморфозе, смрти, крви... Француска стручна и шира јавност није пустила ни глас протеста. Тада је, за разлику од Кунсове изложбе у Версају, остала нема. Значи ли то да су се Французи одавно помирили са чињеницом да Лувр, за разлику од Версаја, више не представља нешто што је свето у њиховој баштини и њиховом националном идентитету? Те да стога ништа више не може да га оскрнави, нити повреди? Или је, коначно, с појавом некадашњег брокера са Њујоршке берзе у Версају – све превршило меру? Те се дубоко зашло иза граница елементарне пристojности и доброг укуса?

Било како било, непосредна близина Ватерлоа изабрана је као локалитет за подизање савремене европске грађевине. Седиште њене Централне банке, међутим, налази се у Франкфурту, родном месту Ротшилдове финансијске империје, засноване 23. фебруара 1744, на зеленашењу, берзанским спекулацијама и кредитирању ратова. Управо је из Франкфурта Мајер Амшел одао петорицу својих синова на стратешке тачке у западној Европи. У Лондон, Париз, Беч, Напуљ. Да шире границе породичног царства. Амшела је задржао у Франкфурту. Преко Јакоба Шифа један крак империје стигао је и у Њујорк.

Према налазима „Опен Европе“ [6](#), британског независног истраживачког центра, из фондова савремене европске куле финансирају се подухвати који по својој смелости и маштовитости превазилазе и Кунсеове и Фаброве обести и ступидарије. Милиони евра усмеравају се на градњу смучарских стаза у равницама Данске. На промовисање финског танга. На узгајање првокласних, еколошких маслина, засађених на ђубришту у италијанској покрајини Апулији. На изградњу гигантске гараже за бицикле у варошици на северозападу Немачке која броји тек неколико хиљада становника.

Шпански градић Ћиривел ипак заузима повлашћено место на листи подухвата финансираних из ових фондова. Пројекат пријављен као школа јахања преко ноћи мења намену и претвара се у јавну кућу на локалном путу. На крштењу добија побожно име и сада се зове Седмо небо. Седмо небо! До сличних висина винула се и једна много познатија кула. Њу су, након Великог потопа, дизали обезбожени и заблудели Нојеви

Холивудизација Версаја

Пише: Радован Калабић
четвртак, 08 јануар 2009 21:34

потомци. Без благослова, и у инат Богу. Зато се и стропоштала у прах и пепео. На крају свих крајева, човек само снује – а Бог одлучује.

Београд, 6. јануар 2009.

1. Политика, 4. октобар 2008. [[^](#)] 2. Танјуг, 5. октобар 2008. [[^](#)]
3. Штефан Цвајг, „Жозеф Фуше“, изабрана дела, Рад, Београд 1983, стр. 62.

[
[^](#)
]

4. Исто, стр. 62.

[
[^](#)
]

5. Вилијам Џ. Сатон, Илуминати – покрет новог доба, Плави круг, Београд 2000, стр. 175.

[
[^](#)
]

6. Политика, 19. новембар 2008.

[
[^](#)
]